

KAHLIL GIBRAN
PROFETI DHE KOPSHTI I PROFETIT
PROZË POETIKE

BOTIMET TOENA

Kahlil Gibran

PROFETI

dhe

KOPSHTI I PROFETIT

prozë poetike

Përktheu nga anglishtja

Maksim Rakipaj

BOTIMET TOENA

Tiranë, 2016

Titulli në origjinal:
Kahlil Gibran, *The Prophet & The Garden of the Prophet*

Botuese: Irena Toçi

Kryeredaktore: Sonila Kapo

Redaktore: Anrila Spahija

Korrektore: Petrina Ago

Përkujdesja grafike: Elida Stafa

Kopertina: Ana Shema

ISBN 978-9928-205-64-3

Të gjitha të drejtat janë të rezervuara. Nuk lejohet shumëfishimi i materialeve që përmban ky libër me asnjë mjet apo formë, as me fotokopje, as pjesërisht, pa lejen me shkrim të Botimeve Toena.

Botimet TOENA

Rr. "M. Gjollësia", K. Postare 1420, Tiranë

Tel.: + 355 4 22 40 116; 22 58 893

Fax: +355 4 22 40 117

E-mail: redaksia@toena.com.al

botimet.toena@gmail.com

[Http://www.toena.com.al](http://www.toena.com.al)

Dy djemve të mi
Gentit dhe Marinit

I

Mbërritja e anijes

Almustafa, i përzgjedhuri dhe i dashuri, që si agimi ditën e tij pret, dymbëdhjetë vjet pati pritur në qytetin e Orfalezes anijen e tij që do ta shpinte në ishullin ku qe lindur.

Dhe në të dymbëdhjetin vit, ditën e shtatë të Jelolit, muajin e korrjeve, iu qep kodrës jashtë mureve të qytetit, hodhi vështrimin nga deti dhe pa anijen e tij të vinte tok me mjegullën.

Atëbotë, vrik iu hapën portat e zemrës e gazi i tij tej mbi det fluturoi. Pastaj mbylli sytë dhe në heshtjet e shpirtit filloi të lutet.

Më pas, kur filloi të zbresë kodrën, e kaploi trishtimi dhe me zemrën e tij mendoj:

Pa vuajtur, në paqe si mund të shkoj? Jo, pa plagë në shpirt, këtë qytet nuk mundem ta lë.

Të gjata qenë ditët e dhembjes që kalova brenda mureve të këtij qyteti, të gjata netët e vetmisë; kush mund t'i ikë dhembjes e vetmisë së tij pa keqardhje?

Nëpër këto rrugë, copa të shpirtit tim kam shpërndarë, të shumtë fëmijët e mallit tim zhveshur këtyre kodrave bredhin, e pa brengë dhe pa sëmbim s'mund t'i braktis.

Nuk është një veshje që sot po flak, por lëkura ime që me duart e mia po rrjep.

As një mendim që pas meje po lë, por një zemër prej urisë dhe etjes ëmbëlsuar.

Më thërret deti, që gjithçka kërkon. Dhe unë duhet t'i bindem, të hipi në anije.

Të rrish, ndonëse digjen orët e natës. Të ngurosesh dhe gur i ngjeshur në kallëp të bëhesh.

Me kënaqësi, gjithë ç'është këtu me vete do ta merrja. Por, qysh do të mundesha?

Zëri pas vetes nuk mund t'i tërheqë gjuhën dhe buzët që flatra atij i dhanë. Hapësirat qiellore i vetëm duhet t'i synojë.

Drejt diellit, e vetme dhe pa folenë e saj shqiponja do të fluturojë.

Dhe kur rrzë kodrës mbërriti, nga deti u kthye sërish, dhe pa anijen t'i qasej portit, dhe njohu në bashin e saj detarët, njerëzit e vendit të tij.

Dhe u vikati shpirti i tij atyre dhe ai tha:

Bij të nënës sime të lashtë, o kalorës dallgësh,

Shpesh ndër ëndrrat e mia keni lundruar.

Dhe më vini tani në zgjimin tim, që është më e madhja ëndërr që kam.

Gati jam të shkojmë dhe dëshira ime e zjarrtë bashkë me velat e tendosura erën pret.

Dhe një herë ta thëthij këtë ajër të qetë, të shoh pas me dashuri dhe një herë,

Pastaj mes jush do të jem, detar mes detarësh.

Dhe ti det i gjerë, nënë e përgjumur,

E vetmja paqe je, e përroit dhe lumit,

Një gjarpërim do të bëjë përroi dhe një tjetër murmurimë në këtë lëndinë,

Dhe pastaj te ju do të jem, një pikël në oqeanin pa kufi.

Ndërsa ecte, pa së largu burra dhe gra që vinin nga fushat e vreshtat e veta dhe për te portat e qytetit nxitonin.

Emrin e tij dëgjoji të thërrisnin, njëri-tjetrin po lajmëronin për mbërritjen e tij.

Dhe me vete tha:

Dita e ndarjes, dita e bashkimit paska për të qenë?

Qenka e thënë që muzgu im edhe agu im të jetë?

Çka do t'i jap atij që plugun në mes të arës ka lënë, apo atij që shtrydhësen e rrushit ka ndalur?

Do të bëhet zemra ime pemë nga frutat rënduar, që të mund t'i mbledh e atyre t'ua jap?

Do të rrjedhin dëshirat e mia si burim që kupat e tyre të mundem t'i mbush?

Do të jem si harpë, që dora e të Fuqishmit të më prekë, a fyell, që fryma e Atij të më përshkojë?

Kërkues heshtjesh jam unë, ndër heshtjet ç'thesar paskam zbuluar që mund ta shpërndaj në mirëbesim?

Në qoftë kjo dita ime e korrjeve, në ç'fusha farën mbolla dhe në cilat stinë të harruara?

Në qoftë kjo vërtet ora që fenerin kam për të ngritur, flaka që atje digjet imja s'ka për të qenë.

Të zbrazët e të errët do ta ngre fenerin.

Dhe Rojtari i Natës me vaj do ta mbushë dhe vetë do ta ndezë.

Me fjalë këto tha ai. Por në shpirtin e tij shumë të pathëna mbetën. Sepse vetë ai, të fshehtën e vet më të thellë s'mundej ta thoshte.

Dhe kur hyri në qytet, njerëzia u sulën ta takonin e të gjithë njëzëri po i thërrisnin,

njëri nga më pleqtë e qytetit bëri përpara dhe i foli:

Rri edhe pak me ne.

Mesditë ke qenë për muzgun tonë, rina jote ëndrra na dha të ëndërrojme edhe ne, mes nesh më i huaj nuk je, as mik, por biri ynë dhe më i dashuri je.

Të etur për fytyrën tënde sytë mos na i lërë.

Dhe priftërinj e priftëresha i thanë:

Dallgët e detit mos i lërë të na ndajnë, vitet që mes nesh kalove të mos mbeten vetëm një kujtim.

Si një shpirt mes nesh kaloje dhe hija jote dritë që për fytyrat tona.

Shumë të kemi dashur. Por pa gojë që dashuria jonë, me vello mbuluar ka qenë.

Por ajo gërthet tani për ty dhe krejt zbuluar para teje qëndruaka.

Kështu ka qenë përherë, deri në çastin e ndarjes dashuria thellësinë e saj nuk e di.

Plot të tjerë erdhën dhe shumë iu lutën. Por ai s'përgjigjej. Vetëm përkulte kryet; ata që qenë më pranë, panë lotët e tij në kraharor t'i pikonin.

Pastaj ai me gjithë njerëzinë vazhdoi drejt sheshit të madh përballë tempullit.

S'andejmi doli një grua që quhej Almitra. Almitra ishte orakulli i qytetit.

Ai e vështroi me dhembshuri të pamat, sepse ajo pati qenë e para që e pati përshëndetur kur sapo kishte mbërritur dikur këtu.

E përshëndeti Almitra duke thënë:

Profet i Zotit, që të vërtetën kërkon, gjatë ke hetuar horizontin në pritje të anijes sate.

Dhe tani që ajo mbërriti, ti duhet të nisesh.

Mall të madh ke për tokën e kujtimeve dhe banesën e dëshirave të tua më të mëdha, dhe dashuria jonë nuk do të të lidhë, as do të të mbajnë kërkesat tona.

Megjithëkëtë, kërkojmë vetëm të na flasësh e të na japësh të vërtetën tënde përpara se të na lësh.

Fëmijëve tanë do t'ia japim atë, ata fëmijëve të tyre, ashtu që ajo të mos vdesë.

Ditët tona në vetminë tënde ke parë, të qarat e të qeshurat e gjumit tonë në pagjumësinë tënde ke dëgjuar.

Hape shpirtin dhe gjithë ç'të është shfaqur na i rrëfe, çka është mes lindjes e vdekjes na thuaj.

Dhe ai iu përgjigj:

Popull i Orfalezes, për çka tjetër mund të flas, përveçse për atë, që edhe tani shpirtat na i cyp?

II

Dashuria

Atëherë, Almitra tha: Folna për Dashurinë.

Ai ngriti kryet, pa mbi njerëzinë dhe ra një heshtje e madhe. Pastaj, me një zë të thellë tha:

Kur jep shenjë dashuria, bjerini pas,

Ndonëse të vështira, të përpjeta janë udhët e saj.

Dhe jepuni asaj, kur me krahë ju mbështjell,

Ndonëse mund t'ju plagosë kama, mes pendëve të saj fshehur.

Kur ju flet, besojeni,

Ndonëse zëri i saj ëndrrat mund t'ua prishë, si era e veriut të mbjellat prish.

Sepse, ashtu si ju kurorëzon dashuria, po ashtu ju kryqëzon.

Ashtu si ju rrit, ashtu ju krasit, madje ndërsa ju ngjitet e me të njomat degë, që në diell fërgëllojnë, ju ledhaton,

Po ashtu në rrënjët tuaja ka për të zbritur e t'i shkundë mirë, sado fort qofshin kapur pas dheut.

Si duajt e grurit pas vetes ju mbledh.

Ju shin, t'ju zhveshë.

Ju sit, krundet t'ju heqë.

Ju bluan, t'ju zbardhë.

Ju mbrun, t'ju zbutë;

Pastaj te zjarri i shenjtë ju shpie, bukë e shenjtë, për të shenjtën gosti të Zotit të bëheni.

Të gjitha këto do t'ju bëjë dashuria, derisa të fshehtat e zemrave tuaja t'i njihni, dhe nga ky mësim një copëz e zemrës së jetës të bëheni.

Por nëse nga frika, vetëm paqen dhe qejfet e dashurisë do të kërkoni,

Mbuloni më mirë lakuriqësinë tuaj e nga lëmi i dashurisë dilni,

Për në botën pa stinë ku do të qeshni, por jo me gjithë shpirt, do të qani, por jo me gjithë lotët.

Dashuria gjë s'jep veç vetes dhe gjë s'merr, veç prej vetes.

Gjë nuk zotëron dashuria, as i pëlqen e zotëruar të jetë; Sepse dashurisë, e mjaftë i është dashuria.

Kur njëri dashuron dikë të mos thotë: "Zoti është në zemrën time", por më mirë, "Në zemrën e Zotit jam".

Dhe mos mendoni se mund t'i hiqni udhë dashurisë, sepse ajo, në ju gjen të vlefshëm, do t'ju udhëheqë.

Dashuria dëshirë tjetër s'ka - veç të përmbushet.

Por, nëse dashuroni dhe paçin dëshira nevojat tuaja, qofshin këto dëshirat tuaja:

Të shkriheni si përroi që rrjedh e natës këngën e tij
i këndon;

Të njihni dhembjen e butësisë së tepërt;

Të plagoseni nga të kuptuarit e dashurisë;

Të gjakoseni me dashjen tuaj, me ëndje dhe gaz;

Zemërplotë të zgjoheni në agim e për një tjetër ditë
dashurie të falënderoni;

Pushoni pasdreke dhe dalldinë e dashurisë përsiatni;

Plot mirënjohje kthehuni në mbrëmje në shtëpitë
tuaja;

Pastaj, flini me lutje në zemër e një këngë lëvdate për
të dashurat e të dashurit.

III

Martesa

Përsëri foli Almitra: Po Martesa, mësues?

Dhe ai u përgjigj duke thënë:

Bashkë u lindët, gjithmonë bashkë do të jeni.

Edhe kur krahët e bardhë të vdekjes ditët tuaja të shkërmoqin, bashkë keni për të qenë.

Edhe në kujtesën e heshtur të Zotit, bashkë do të jeni.

Por pastë hapësirë në këtë bashkim.

Erërat e qiejve mes jush vallëzofshin.

Njëri-tjetrin dojeni, por dashurinë mos e prangosni:

Det që lëviz mes brigjeve, qoftë mes shpirtrave tuaj.

Mbushini kupat e njëri-tjetrit, por nga e njëjta kupë mos pini.

Jepini njëri-tjetrit bukë, por të njëjtën kafshatë mos hani.

Këndoni, vallëzoni dhe gëzoni bashkë, por vetëm qoftë secili prej jush,

Ashtu, veç e veç telat e harpës janë, ndonëse e njëjta muzikë i bën të dridhen.

Zemrat njëri-tjetrit jepjani, por jo në zotërim.

Sepse vetëm dora e jetës mund t'i nxërë zemrat tuaja.

Bashkë rrini, por jo fort pranë:

Sepse dhe kolonat e tempullit veç e veç janë,

Lisi dhe selvia nën hije të njëri-tjetrit nuk rriten.

IV

Fëmijët

Një grua me foshnjë në gji i tha: Folna për Fëmijët.

Dhe ai u përgjigj:

Fëmijët tuaj nuk janë fëmijët tuaj.

Fëmijët janë bijtë dhe bijat e dëshirës së jetës për veten.

Ata vërtet vijnë nëpërmjet jush, por jo nga ju,

Ndonëse me ju rrinë, juve nuk ju përkasin.

Dashuri mund t'u jepni, por mendimet tuaja jo,

Sepse ata kanë vetë mendimet e tyre.

Sepse trupat e tyre mund t'i bujtni, por jo shpirtrat,

Sepse ndër shtëpitë e së nesërme banojnë shpirtrat e tyre, ku ju, kurrë s'mund të shkëlmi, madje as ndër ëndrrat tuaja.

Mund të rrekeni të jeni si ata, por mos u mundoni t'i bëni si veten.

Sepse jeta mbrapsht nuk ecën, as me të djeshmen nuk vonohet.

Ju jeni harku, prej të cilit si shigjeta të gjalla fëmijët tuaj u lëshuan.

Drejt pafundësisë e hedh Harkëtari shigjetën, Ai me fuqinë e Tij ju tendos, që sa më larg e më shpejt shigjetat e Tij të fluturojnë.

E gëzueshme qoftë tendosja juaj në duart e Harkëtarit;

E do Ai shigjetën që fluturon, por po ashtu do edhe harkun që qëndron.

V

Dhurimi

Pastaj, një pasanik tha: Folna për Dhurimin.

Dhe ai foli, e tha:

Pak jeni duke dhënë, në qoftë se nga pasjet tuaja jepni.

Kur veten tuaj jepni, atëherë po, jepni me të vërtetë.

Ç'janë pasjet tuaja, përveçse sende që i mbani dhe i ruani, nga frika se nesër mund t'ju nevojiten?

Po nesër, çka do t'i sjellë e nesërmja qenit të kujdesshëm që kockën nën dhé mbulon, ndërsa pas pelegrinëve shkon për në qytetin e shenjtë?

Dhe çka është frika për nevojën, në mos vetë nevoja?

Dhe frika nga etja, kur plot e ke pusin, a nuk është një etje që kurrë s'mund të shuhet?

Ata që japin vetëm pak nga e shumta që kanë, sa për sy e faqe japin, me dëshirën për t'u dukur dhe kjo dëshirë e fshehtë dhuratën e tyre e prish.

Janë ata që pak kanë dhe të gjithën e japin.

Këta janë besimtarët e jetës dhe bujarisë së saj dhe kurrë e zbrazët s'mbetet kuleta e tyre.

Janë ata që me gëzim japin dhe ky gëzim shpërblim është për ta.

Janë ata që me dhembje japin dhe kjo dhembje pagëzimi i tyre është.

Janë ata që japin e dhembje s'njohin kur dhurojnë, as gëzim ndiejnë dhe as dhurojnë me maturinë e virtytit;

Ata falin ashtu si lulet në lëndinë, që në ajër erëmirin e tyre lëshojnë.

Nga duart e tyre Zoti është që flet, prej syve të tyre Ai tokës i buzëqesh.

Mirë është të dhurosh kur të kërkojnë; por edhe më mirë është të kuptosh që duhet dhënë edhe pa të kërkuar;

Për dorëhapurin kërkesa e të varfrit është një gëzim edhe më i madh sesa të dhënë.

Përse të mos jepni?

Do të jepni gjithë ç'keni një ditë;

Prandaj, jepni tani, që stina e të dhënit të jetë juaja dhe jo e trashëgimtarëve tuaj.

Ju shpesh thoni: "Do të jepja edhe unë, por vetëm atyre që e meritojnë".

Pemët në kopshtin tuaj nuk thonë kështu, as kopeja në kullotën tuaj.

Ato japin që të mund të jetojnë, sepse po të mbanin, fundi i tyre do të ishte.

Dijeni, ai që është i denjë të marrë ditët e netët e tij, është i denjë të marrë edhe prej jush.

Dhe ai që prej oqeanit të jetës meriton të pijë, meriton ta mbushë kupën e tij nga rrëkeja juaj e vockël.

A ka më të madhe shkretëtirë, se ajo ku më kot pret mirëbesimi dhe guximi, a ndoshta dhe mëshira e të marrit?

Po ti, cili je, që njerëzit të të hapin zemrën dhe krenarinë e vet, që ti lakuriq të shohësh vlerën e tyre dhe krenarinë e cenuar?

Kujdesu që ti vetë ta meritosh të jesh dhurues, e një mjet dhënieje.

Sepse në të vërtetë, është jeta që i jep jetës, ndërsa ti, që veten për dhurues e mban, nuk je veçse dëshmitar.

Edhe ju që merrni, ju të gjithë merrni, mos lini mirënjohjen t'ju shtypë, e cila zgjedh të mos jetë si për ju, si për atë që jep.

Sepse, në të rëndon shumë borxhi, mendoj se dyshon në bujarinë e atij që jep.

Më mirë, mbi dhuratat lartësohuni si mbi flatra, bashkë me dhuruesin.

VI

Të Pirat e të Ngrënat

Pastaj, një hanxhi plak tha: Folna për të Pirat e të Ngrënat.

Dhe ai u përgjigj:

Si bimët do të doja të jetonit, me kundërmimin e tokës dhe drita me ajrin t'ju mbante gjallë.

Por, meqenëse, që të hani duhet të vrisni, t'i grabisni nënës qumështin e të porsalindurit për të shuar etjen, kjo gjë, punë e lavdëruar qoftë,

Dhe altar qoftë tryeza juaj, ku të dëlirët e të pafajshmit e pyllit dhe fushës flijohen për çka më e dëlirë dhe e pafajshme është te njeriu.

Kur vret një kafshë, thuaji me zemrën tënde: “Nga e njëjta fuqi që të ther ty, i therur dhe i gllabëruar jam dhe unë.

Sepse ligji, që ty në duart e mia të dorëzon, te një më e fuqishme dorë mua do të më dorëzojë.

Gjaku yt dhe imi s'janë tjetër gjë, veç lëngu që pemën e qiellit ushqen”.

Kur një mollë të hash, me zemrën tënde thuaji:

“Farat e tua, në trupin tim do të jetojnë,

Sythat e së nesërme sate, në zemrën time kanë për të çelur,

Erëmimi yt, frymëmarrja ime ka për të qenë,

Së bashku, të gjitha stinëve do t'u gëzohemi”.

Dhe në vjeshtë, kur ndër vreshta rrushin ta vilni për ta shtrydhur, për të nxjerrë verën, thoni me zemrat tuaja:

“Vresht jam dhe vetë, edhe fruta ime për shtrydhësen do të vilet,

Dhe si verën e re ndër butet e përjetshme do ta mbajnë”.

Dhe në dimër, një gllënjë verë kur të pish, në zemrën tënde një këngë për çdo kupë pastë;

Dhe në çdo këngë, një kujtim për ditët e vjeshtës qoftë, për vreshtin e shtrydhësen bashkë.

VII

Puna

Pastaj, një bujk tha: Folna për Punën.

Dhe ai u përgjigj duke thënë:

Ju punoni që të ruani paqen me tokën dhe shpirtin e saj.

Se të rritesh pa punuar është të bëhesh i huaj për stinët, të ecësh jashtë zhvillimit të jetës, që me madhësi dhe krenari të matur drejt pafundësisë marshon.

Kur punon je si fyelli, përmes zemrës së të cilit pëshpërma e orëve në këngë kthehet.

Cili prej jush, thjesht kallam do të donte të ishte, memec dhe i heshtur, ndërsa të tjerët këndojnë?

Gjithmonë ju kanë thënë se puna është mallkim, fatkeqësi.

Por unë ju them se kur punoni, ju ëndrrën më të largët të tokës përmbushni, caktuar për jush qysh kur kjo ëndërr u lind,

Dhe me punë veten duke mbajtur, e doni vërtet jetën,

Dhe të duash jetën nëpërmjet punës, është të keni kuptuar të fshehtën më të thellë të saj.

Por në qoftë se prej vuajtjeve, fatkeqësi quani lindjen tuaj, mallkim që në ballë e keni të shkruar, dijeni, asgjë veç djersës së ballit s'e fshin atë që në ballë e keni të shkruar.

Ju kanë thënë se terr është jeta; dhe ju të lodhur, të lodhurit ç'u kanë thënë besoni dhe përsëritni.

Dhe unë ju them se terr është jeta vërtet, në mos paçi dëshirën e madhe,

Dhe çdo dëshirë e verbër është, në mos qoftë dituria.

Çdo dituri e kotë është, në mos qoftë puna,

Çdo punë e kotë është, në mos qoftë dashuria;

Dhe kur me dashuri punoni, me veten lidheni, me njëri-tjetrin dhe me vetë Zotin lidheni.

Por, çka është me dashuri të punosh?

Është të endësh një rrobë me fijet e zembrës, sikur atë rrobë, më i dashuri juaj ta vishte.

Është të ndërtosh me ëndje një shtëpi, sikur në të më i dashuri juaj të banonte.

Është me frymë gëzimi të mbushësh çdo ushqim që gatuan, sikur më i dashuri juaj ta hante atë.

Është me frymën e shpirtit tënd të mbushësh gjithçka që trajtë i jep,

Dhe ta dini, të vdekurit e bekuar rrinë dhe ju vështrojnë.

Shpesh ju kam dëgjuar që flisni si përgjumësh kur thoni:

“Ai që mermerin punon dhe trajtën e shpirtit gdhend në të, më i fisëm qenka se ai që arën plugon,

Ai që ylberin kap dhe mbi beze në ngjashmëri me njeriun e vendos, më shumë vlejta se ai që sandale bën për këmbët tona”.

Por unë po ju them, dhe s’jam në gjumë, por syhapur në drekë, që era i flet ëmbëlsisht njësoj si lisit të madh, ashtu edhe fijos së hollë të barit;

Dhe më i madh është ai, që atë zë në këngën më të ëmbël me dashurinë e tij e kthen.

Puna është dashuria juaj e bërë e dukshme.

Dhe nëse s’punon me dashuri, por si me zor e neveri, më mirë te dyert e tempullit ulu dhe merr lëmoshë prej atyre që punojnë.

Sepse, në qoftë se me mospërfillje bukën pjek, bukë të hidhur ke për të nxjerrë dhe urinë njeriut ajo s’ia heq.

Dhe në qoftë se si më pahir rrushin e shtyp, pakënaqësia jote vrer ka për të pikuar në verë.

Edhe si engjëjt në këndofsh, por këngën s’e do, veshët do t’ua shurdhosh njerëzisë për zërat e ditës dhe të natës.

VIII

Gëzimi dhe Hidhërimi

Atëherë një grua tha: Folna për Gëzimin dhe Hidhërimin.

Dhe ai u përgjigj:

Hidhërim pa maskë është gëzimi juaj.

Dhe i njëjti pus prej nga të qeshurat tuaja dalin.

E si mund të jetë ndryshe?

Sa më tepër ju gërryen hidhërimi, aq më shumë gëzim mund të nxini.

A s'është kupa që verën mban, po ajo që në furrën e poçarit u dogi?

Dhe, a s'është lahuta, që shpirtrat zbut, i njëjti dru që thikat e gërryen?

Kur të gazmoni, vështroni thellë në shpirtin tuaj dhe keni për të zbuluar se çka ju pati hidhëruar dikur, sot gaz po ju dhënka.

Dhe kur të vrerosur të jeni, sërish brenda zemrës shihni dhe do të kuptoni se po qani për çka pati qenë gazi juaj.

Ka prej jush që thonë: “Gëzimi më i madh është se hidhërimi”, ca të tjerë, “Jooo, hidhërimi më i madh është”.

Por ja ku po jua them: të pandashëm ata janë.

Tok ata vinë, kur njëri ulet krah teje në tryezë, dije se tjetri, në shtratin tënd dremit.

Kur të zbrazët jeni, vetëm atëherë keni drejtpeshim të plotë.

Kur i zoti i thesarit ju merr për të peshuar arin dhe argjendin e tij, duhet që gëzimi dhe hidhërimi juaj të ngrihen dhe të ulen.

IX

Shtëpitë

Pastaj, një murator bëri përpara dhe tha: Folna për Shtëpitë.

Dhe ai u përgjigj duke thënë:

Ndërtoni me mendje një tendë në shkretëtirë, para se të ndërtoni një shtëpi brenda mureve të qytetit.

Se kur ju në mbremje ktheheni në shtëpi, kështu bën edhe endacaku brenda jush, përherë i largët dhe i vetmuar.

Shtëpia është trupi juaj më i madh.

Ajo në diell rritet, në qetësinë e natës pushon dhe ajo pa ëndrra nuk është. A nuk ëndërron shtëpia juaj? Dhe në ëndërrim, a nuk e lë qytetin për kodrat e zabelet?

Në pëllëmbën e dorës do të doja t'i mblidhja shtëpitë tuaja dhe, di ai që mbjell ndër pyje dhe livadhe, t'i shpërndaja.

Do të doja që luginat të qenë rrugët tuaja, shtigjet e gjelbra rrugicat, që ndër vreshta të kërkoni shoqi-shoqin dhe erë toke të kundërmojnë teshat tuaja.

Por këto gjëra ende s'mund të ndodhin.

Nga frika, stërgjyshërit tuaj pranë njëri-tjetrit ju mblodhën. Edhe ca kohë kjo frikë ka për të qenë. Edhe ca kohë muret e qytetit nga vatrat e arat tuaja do t'ju ndajnë.

Pa më thoni, o njerëz të Orfalezes, ç'keni në këto shtëpi?

Pas dyerve të kyçura çka ruani?

A keni paqe, atë qetësi të brendshme, që forcën tuaj mishëron?

A keni kujtime, ato harqe regëtitëse, që kulmet e mendjes bashkojnë?

A keni bukuri, nga ato që nga gjërat prej druri dhe guri për te Mali i Shenjtë e shpien zemrën?

Më thoni, i keni këto gjëra në shtëpitë tuaja?

Apo keni veç rehatinë, epsin për të, që i ftuar vjedhurazi hyn, pastaj grishës bëhet e më në fund edhe zot shtëpie?

Po, po, edhe ajo, si zbutësit e kafshëve, me kanxhë dhe me fshikull, për dëshira më të mëdha si kukulla ju bën.

Ndonëse të mëndafshta duart, të hekurt e ka zemrën.

Ju nanurit veç të rrijë në shtratin tuaj, ju vë në gjumë dhe pastaj me nderin e trupit tuaj tallet.

Zgërdhiet me mendimet tuaja të drejta, mandej ndër ferra, si poçe të thyera i flak.

Vërtet, etja për rehati e vret pasionin e shpirtit, mandej në varrim duke u gajasur i shkon.